

WALDORFFÖRSKOLAN ÄPPELBLOMMAN VILDROSEN

PLAN MOT DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING

HT/VT 2019-2020

Från den 1 april 2006 gäller lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling (SFS 2006:67). Denna lag har till ändamål att främja barns och elevers lika rättigheter samt att motverka diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder. Lagen har även till ändamål att motverka annan kränkande behandling.

Skollagen (kapitel 1, paragraf 2) fastslår att " Verksamheten i skolan ska utformas i överenskommelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar inom skolan skall främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö".

I läroplanen för förskolan går att läsa att förskolan ska spegla de värden och rättigheter som uttrycks i FN:s barnkonvention om barns rättigheter(barnkonventionen). Utbildningen ska därför utgå från vad som bedöms vara barnets bästa, att barn har rätt till delaktighet och inflytande och att barnen ska få kännedom om sina rättigheter. (s5 Lpfö 18)

Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar samt solidaritet mellan människor. Inget barn ska i förskolan bli utsatt för, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska motverkas. (s5 Lpfö 18)

Äppelblomman och Vildrosen skall i samarbete med hemmen främja till, att ur en helhetssyn på människans utveckling skapa bästa möjliga "jordmån" så att varje barn ska kunna utvecklas till en fri, harmonisk och social människa.

Verksamheten planeras med målsättningen att skapa de bästa förutsättningarna för den utveckling barnet befinner sig i under de första

sex åren. Strävan är att barnet i samspel med andra skall grundlägga en god självkänsla för att sedan med nyfikenhet vilja ut i världen.

En stor del av nutidens barn vistas dagligen i någon form av barnomsorg. Det innebär att barnomsorgen är med och skapar den kultur som barnet socialiseras in i. Kulturskapande verksamhet är en evigt pågående process och kultur skapas där människor möts. Möten mellan människor med olika bakgrund och med olika erfarenheter ger upphov till mångfald och är berikande och utvecklande.

För att skapa en så gynnsam miljö som möjligt för varje barns utveckling utifrån varje enskilt barns förutsättningar ska vi på Vildrosen och ÅB sträva mot att alla barn känner trygghet och harmoni och kan utvecklas sunt. Vi vill att alla barn ska få känna växandets glädje och få erfara den tillfredsställelse som det ger att göra framsteg och övervinna svårigheter.

För att nå dessa mål måste vi ständigt arbeta för att förskolan ska vila på demokratins grund med den gemensamma värdegrund enligt läroplanen för förskolan:

människolivets okränkbarhet
alla människors lika värde
jämfällldhet mellan könen
individens frihet och integritet
solidaritet med svaga och utsatta

Waldorfförskolläraren förmedlar värdegrunden till barnen genom att medvetet vara en god förebild samt att verkligen bemöta och se varje barn. Barnen får även kunskap om olika etiska förhållningssätt genom sagor, berättelser och förskollärarens uppmärksamhet på barnens lekar där vi som pedagoger hjälper dem om situationen så kräver.

Lekmaterialet på vår förskola är utformat så att det främjar barnens sociala roller. Det finns inga specifika pojk- eller flickleksaker som ger könsstereotypa signaler till barnen. Vi uppmuntrar pojkar och flickor att leka tillsammans. Vi strävar för att det i våra förskolor skall råda en kultur som bidrar till förståelse för att varje människa är unik och att vi alla tillsammans skapar vårt sociala samhälle. Vi som arbetar i verksamheten skall hjälpa och stärka de barn som har svårigheter, är osäkra eller känner sig utsatta. Varje barn skall bli sedd och bemötas med respekt.

Pedagogens viktigaste uppgift är att gestalta barnets omgivning känslomässigt, rumsligt och materiellt på ett sådant sätt att barnen får impulser till att leka fantasifullt och socialt. I leken har barnen de allra bästa möjligheterna att utveckla grundläggande egenskaper och kunskaper, nödvändiga för att stärka sin självuppfattning och sociala förmåga.

Det är viktigt att som vuxen förebild visa engagemang och intresse för varje enskilt barns personlighet och utvecklingsnivå samt uppmuntra och stödja varje enskilt barn till att kunna uttrycka sig genom att ge alla barn tid att komma till tals. På så sätt skapar vi respekt för varje individ.

Genom att ge tid och visa respekt för den skapande process som barnen befinner sig i när de leker, genom att barnet får möjlighet att utveckla en förmåga att uttrycka sig språkligt och förmedla sina tankar och i bildskapandet värna om att alla vågar rita och måla utan krav på ett bestämt resultat kan vi pedagoger ge utrymme så att barnen utvecklar sin förmåga att lyssna på andra och på så sätt få en nyfikenhet och empati för andra människor. Vi accepterar olikheter och ser det som en tillgång för utveckling.

Vi på Äppelblomman och Vildrosen eftersträvar att vara lyhörda och uppmuntrar barnen att söka hjälp hos oss pedagoger när konflikter uppstår mellan barnen. Konflikter är en naturlig del av mänskligt samspel som får oss att växa som individer, men barnen kan behöva vuxenstöd för att reda ut missförstånd. Alla bör få komma till tals, genom att lyssna på varandra får alla möjlighet att framföra sin syn på en eventuell konflikt. Så att vi gemensamt kan komma fram till en lösning och/eller förståelse för varandra. Vi uppmuntrar barnen i deras lek att alla kan vara med i leken och vi hjälper barnen så att det kan bli möjligt att alla som vill kan delta. Den vuxne styr medvetet gruppkonstellationen vid organiserade lekar för att främja att barnen upptäcker varandra och skapar nya kontakter.

Under de år barnen är hos oss skall vi vuxna lära barnen reflektera över sitt handlande.

Som pedagog i en waldorfförskola arbetar vi ständigt med vår roll som förebild för barnen. Detta gäller naturligtvis också i vårt förhållningssätt gentemot varandra, pedagog gentemot pedagog samt även till andra vuxna såsom barnens föräldrar.

Likabehandlingsplanen är en angelägenhet för oss alla. Vår målsättning är att pedagoger, medarbetare, föräldrar och barn ska bemötas och behandlas

med respekt. Likabehandling gäller främjandet av jämlikhet, jämställdhet och mångfald och handlar om att bekämpa diskriminering och kränkningar i alla dess former och uttryck.

Lagen föreskriver att förskolan upprättar en årlig plan som visar vilka åtgärder som behövs för att främja lika rättigheter och förhindra behandling som står i strid med lagen. I detta arbete har vi alla ett ansvar. Ansvaret innebär att vi alla skärskådar våra attityder och handlingar. Föräldrar har också ett stort ansvar att genom samarbete med förskolan bygga en gemenskap och förståelse för människors lika värde. Föräldrar ska ges goda möjligheter att hålla sig informerade om verksamhetens rutiner, regler och målsättning.

Vår vision är att diskriminering, kränkande bemötande samt hot och våld inte ska förekomma inom våra verksamheter. Våra verksamheter ska kännetecknas av att vuxna och barn bemöter varandra med omtanke och respekt.

Övergripande mål för att främja likabehandling

Alla barn ska ha samma rättigheter och möjligheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning eller funktionshinder. Det gäller att bemöta varje barn som en unik individ.

Alla barn ska behandlas och mötas med respekt och värdighet av andra barn och medarbetare. Diskriminering skall inte förekomma.

Föräldrar och medarbetare ska ha kännedom om lagen och handlägningsordning vid eventuell anmälan om diskriminering förekommer.

Ett kontinuerligt arbete ska bedrivas för att aktivt främja likabehandling av barn oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsidentitet eller funktionshinder.

Lokaler ska vara utformade, inredda och utrustade så att de ger god tillgänglighet för barn med fysiska funktionshinder.

Definitioner och begrepp

Definitioner och begrepp enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever och propositionen *Trygghet, respekt och ansvar* (prop.2005/06:38).

Barn - den som deltar i eller söker till förskoleverksamhet eller skolbarnomsorg enligt skollagen.

Elev- den som utbildas eller söker utbildning enligt skollagen.

Personal - anställda eller uppdragstagare i utbildning och annan verksamhet.

Diskriminering är ett övergripande begrepp för negativ och kränkande behandling av individer eller grupper av individer utifrån olika grunder. De fem diskrimineringsgrunderna är kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder.

I en verksamhet kan huvudman, ledning eller annan personal till exempel ha utformat strukturer och organisation på ett sådant sätt att de, utifrån diskrimineringsgrunderna, missgynnar en individ eller grupp. Likaså kan olika beslut få diskriminerande effekter.

Med direkt diskriminering menas att ett barn eller en elev missgynnas i förhållande till andra, om missgynnandet har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder.

Med indirekt diskriminering menas att ett barn eller en elev missgynnas genom att huvudmannen för verksamheten, rektorn eller motsvarande ledningsfunktion tillämpar en bestämmelse, eller kriterium eller ett förfaringssätt som framstår som neutralt men som i praktiken särskilt missgynnar ett barn eller elev utifrån de fem diskrimineringsgrunder som lagen omfattar.

Kränkande behandling är ett uttryck för makt och förtryck. Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. Kränkningar kan riktas mot en eller flera personer. En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara återkommande. Kränkningen kan vara fysisk, verbal, psykosocial eller text eller bildburen. Det är ytterst den som utsätts för handlingen som värderar om den är negativ eller inte.

Mobbning är upprepade fysiska och/eller psykiska negativa handlingar riktade mot en eller flera individer. Mobbning innebär att den utsatte hamnar i underläge och känner sig kränkt. Spontant bråk är inte mobbning.

Rasism är en föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

Främlingsfientlighet är rädsla för eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristiska.

Homofobi är en uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle som ger uttryck för en stark negativ syn på homo- och bisexualitet och/eller homo- och bisexuella personer.

Sexism är ett betraktelse- eller handlingssätt som innebär diskriminering på grund av kön. Med kön avses enligt svensk lag det kön som registrerats för en person vid födelsen eller det kön som senare fastställts för henne eller honom.

En viktig utgångspunkt är att den som uppger sig ha blivit kränkt måste tas på allvar.

Hur motverkar vi diskriminering av...

... kön

Vi undviker att kommentera utseende, kläder eller yttre attribut vilket innebär att alla har rätt att se ut eller klä sig som de vill utan kränkande eller särskiljande kommentarer. Vi bekräftar barnets känsla av att få vara den hon är oberoende av utseende, kön, kläder eller vad hon väljer att sysselsätta sig med. Vi uppmuntrar pojkar och flickor att leka tillsammans. Vi bekräftar alla barns behov av att få visa känslor och att vara nyfikna på andra människors individualitet liksom likheter.

... etnisk tillhörighet

Vi har ett respektfullt förhållningssätt till varandras språk och kulturella olikheter. Vi hjälper varandra och strävar efter att alla känner sig delaktiga, förstådda och betydelsefulla genom att lyssna på varandra så vi kan dela med oss av våra erfarenheter och kunskap. Vi benämner varandra vid rätta namn för att undvika att vi förvanskar eller förlöjligar någon.

... religion eller annan trosuppfattning

Vi intresserar oss för andra religiösa högtider genom att låta barnen berätta om sitt firande och visa hur det går till.

Vi strävar efter att ha en vördnadsfull hållning till vår omgivning med respekt för natur, människor och djur.

... sexuell läggning

Vi arbetar kontinuerligt med att motverka verbal könsmobbing. Vi tolererar inte svordomar eller "fula" ord som anspelar på kön. Vi försöker avdramatisera och hitta rätta ord utan att skuldbelägga. Ingen får säga något som medvetet skadar någon annan. När ett barn har frågor om sexuell läggning arbetar vi för att på ett enkelt sätt förklara eller bekräfta deras funderingar utifrån den nivå som barnet befinner sig på.

... funktionsnedsättning

Inför att barn med funktionshinder börjar på förskolan måste lokaler och utrustning anpassas efter specifika behov. Vid arbetsmiljöromd följs utformning av lokaler med tanke på anpassning för alla typer av funktionshinder. Ståthöga byggnadsstiftelse samt Äppelblommans styrelse skall individanpassa verksamheten utifrån barnets särskilda behov. Alla berörda pedagoger ska få den information och utbildning som krävs för att ta hand om barnet. Ansvarig är förskolerektor.

Åtgärder

Vårdnadshavare informeras om likabehandlingsplanen vid informationsmötet när barnet ska börja på förskolan. Vid utvecklingssamtal och föräldramöten tas frågor om trygghet och värdegrund upp. Varje pedagog ansvarar för detta i sin barngrupp. Information om Likabehandlingsplanen ska finnas på anslagstavla i varje hall.

Kollegiet håller sig informerat och diskuterar barnens situation. Att en punkt på kollegiets dagordning handlar om barngruppernas mående med syfte likabehandling barn/barn och vuxna/barn.

Kollegiet planerar tillsammans olika aktiviteter för att främja trivsel såsom vuxennärvaro vid invänjning på förskolan, årstidsfester för barn och vuxna, föräldramöten, föredrag med mera.

Kollegiet bör kontinuerligt diskutera och reflektera kring sin arbetsmiljö. Personalen ska ges möjlighet att kompetensutvecklas för att lättare kunna upptäcka diskriminering genom till exempel studiedagar eller föreläsningar på arbetstid.

Kollegiet ansvarar för att likabehandlingsplanen aktualiseras och utvärderas samt att nyanställd medarbetare/vikarie informeras om likabehandlingsplanen.

Rektor har det yttersta ansvaret för att likabehandlingsplanen upprättas.

Akuta rutiner vid misstänkt fall av diskriminering/kränkning

Barn/barn

Barngruppens pedagog är den första att utreda händelsen.

Uppmärksamma, låta barnen berätta vad som sagts eller gjorts. Se till att få en klar bild över situationen, visa vilket beteende som inte är accepterat.

Visa och lära barnen hur och vad man kan göra för att rätta till situationen.

Vid upprepade tillfällen av kränkning riktade mot samma barn ska rektor och föräldrar informeras. Vi bör ta in specialkompetens om problemen är svåra att lösa. Insatserna ska dokumenteras.

Vuxna/barn

De pedagoger som är vittne till misstänkt kränkning eller diskriminering är de första som är skyldiga att utreda händelsen. Lyssna in situationen och våga bemöta din kollega/annan vuxen om situationen, erbjud ditt stöd eller avlösning om din kollega inte mår bra och låter det gå ut över barnen. Följ upp med att undersöka hur barnet mår, har farit illa eller blivit felbehandlat. Följ upp med en diskussion om det som hänt och eliminera fortsatta risker för upprepning. Diskussionen ska ske utan barnens närvaro. Om situationen anses allvarlig eller upprepas informera rektor.

Vid allvarliga fall

Den personal som uppmärksammar diskriminering/kränkning rapporterar direkt till rektor. Alla inblandade parter uppfattning av

händelsen/händelserna och dess orsaker belyses. Rektor tar beslut om kontakt med vårdnadshavare bör ske. Dokumentation sker senast dagen efter det inträffade av den som uppmärksammar händelsen med hjälp av rektor.